

Raadsvoorstel

126/ 2007

Raadsonderzoek Novio - Verbonden Partijen

25 april 2006

Raadsvergadering 23 mei 2007

Opgesteld door:

T. Mientjes (griffier) in opdracht van de gemeenteraad en in samenwerking met het seniorenoverleg

Samenvatting

De gemeenteraad heeft in de besluitronde van de Politieke Avond van 25 april 2007 de motie "Gezamenlijk onderzoeken", ingediend door de fractie van NijmegenNu, vrijwel unaniem aanvaard. De aanleiding van dit onderzoek is het debat over de reconstructie van het verkoopproces van Novio. De uitkomst van dit debat geeft aanleiding tot nader onderzoek naar de politieke sturing en controle van de gemeente in haar rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper in het verkoopproces van Novio en bij andere verbonden partijen zoals DAR en BREED. In dit voorstel treft u het doel en de onderzoeksaanpak aan, gebaseerd op de artikelen 83, 84 en 147 van de gemeentewet. Regels die bij dit onderzoek gelden zijn opgenomen in bijgaande verordening.

Voorstel om te besluiten:

1. Een onderzoek in te stellen naar aanleiding van de gang van zaken rond de verkoop van Novio, naar de (on)mogelijkheid van politieke sturing en controle door het gemeentebestuur in zijn rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper bij Novio in de periode 2000-2006.
2. Bij dit onderzoek te betrekken de politieke sturing en controle bij twee andere verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen (bijvoorbeeld DAR en Breed).
3. Vaststellen van de Verordening Commissie van Onderzoek Novio d.d.;
4. Het instellen van een commissie van onderzoek "Novio", conform artikel 83 van de gemeentewet;
5. Te benoemen als lid van de commissie de volgende zeven leden; Albaer Hillen (CDA) voorzitter, Hans van Hooft jr (SP), Ben van Hees (NN), Rutger Zwart (PvdA), Wam Bless (PvdA), Noël Vergunst (GL), Hayke Veldman (VVD).
6. De kosten te dekken uit:
 - a. het raadsbudget 2007 (€ 50.000,-)
 - b. het werkbudget van de raad 2007 (€ 40.000,-)
 - c. het werkbudget van de raad van 2008
 - d. zo mogelijk uit een deel van het restant van het onderzoeksbudget van het College

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft in de besluitronde van de Politieke Avond van 25 april 2007 de motie "Gezamenlijk onderzoeken", ingediend door de fractie van NijmegenNu, vrijwel unaniem aanvaard. De aanleiding van dit onderzoek is het debat over de reconstructie van het verkoopproces van Novio. Naar aanleiding van dit debat wil de gemeenteraad nader onderzoek doen naar het verkoopproces van Novio en de mogelijkheden voor politieke sturing en controle vanuit de gemeente bij op afstand geplaatste bedrijven of organisaties. Belangrijk is daarbij de vraag: hoe kunnen we voorkomen dat wij vandaag of morgen het bericht krijgen dat de afvalverzamelaar DAR (gemeente Nijmegen 100 % aandeelhouder) een verlies heeft geleden van €10 miljoen.

In dit voorstel treft u het doel en de onderzoeksaanpak aan, gebaseerd op de artikelen 83/84 en 147 van de gemeentewet. Regels die bij dit onderzoek gelden zijn opgenomen in bijgaande verordening. De verordening is van kracht zolang het onderzoek loopt.

2. Doel van het onderzoek

Het onderzoek, in te stellen naar aanleiding van de gang van zaken rond de verkoop van Novio, moet leiden tot helderheid over de (on)mogelijkheid van politieke sturing en controle door het gemeentebestuur in zijn rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper bij Novio in de periode 2000-2006. Daarnaast richt het onderzoek zich op feitelijke gang van zaken bij twee andere partijen, bijvoorbeeld DAR en Breed.

Hoofdvragen die beantwoord moeten worden zijn:

- welke formele mogelijkheden voor sturing en controle heeft de gemeente (raad, college) bij verbonden partijen?
- op welke wijze is de (politieke) sturing en controle door het gemeentebestuur (college en gemeenteraad) in zijn rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper in de periode 2000 - 2006 bij Novio uitgevoerd?
- in het verlengde hiervan: op welke wijze is invulling gegeven aan de (politieke) sturing en controle door het gemeentebestuur bij vergelijkbare partijen als DAR en BREED?
- op welke manier kan de gemeente voor de toekomst de mogelijkheden voor sturing en controle optimaliseren?

Bijkomende vragen zijn:

1. hoe zijn de bevoegdheden verdeeld tussen directie, toezichthouders en aandeelhouders?
2. welke rol speelt de gemeente als het gaat om bedrijfsvoering en toezicht?
3. hoeveel vrijheid heeft de directie en Raad van Commissarissen van een verbonden partij binnen het going concern?
4. hoe zijn de rollen binnen de gemeente verdeeld (college, raad, positie individuele wethouders)?
5. hoe lopen de informatielijnen tussen bedrijf, college en raad?

Deze vragen worden onderzocht aan de hand van de feitelijke gebeurtenissen sinds 2000 bij Novio en twee andere organisaties. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van schriftelijke documentatie en aan de hand van gesprekken met de belangrijkste betrokkenen.

3. Onderzoeksplan

Om het onderzoek te kunnen uitvoeren stelt de raad een onderzoekscommissie in, gebaseerd op artikel 83,84 en 147 van de gemeentewet. Een dergelijke commissie heeft een aantal wettelijke bevoegdheden tot zijn beschikking, die een goed onderzoek waarborgen. In de verordening die aan dit voorstel is toegevoegd zijn regels en bepalingen opgenomen die gelden voor dit onderzoek. Daarin wordt o.m. geregeld de taken en bevoegdheden van de commissie, deelname aan het onderzoek, ambtelijke bijstand, externe specialistische bijstand, openbaarheid van bijeenkomsten en vergaderingen, besluitvorming en tussentijdse informatievoorziening.

Na de instelling van de commissie en de benoeming van haar leden stelt de raadscommissie een plan van aanpak op, dat ter kennisname aan de raad wordt toegezonden. Hieraan wordt toegevoegd een protocol over de wijze waarop de gesprekken en interviews worden gehouden.

Het onderzoek zal uit een viertal fasen bestaan:

- vooronderzoek, t.w. het uitvoeren van dossieronderzoek en verzamelen van feitenmateriaal en het houden van verkennende gesprekken
- analyse van het feitenmateriaal, formuleren van aanvullende informatieve vragen en het houden van informatieve gesprekken
- analyse van het beschikbare onderzoeksmateriaal en het houden van openbare interviews in een hoorzitting
- analyseren van het onderzoeksmateriaal en het opstellen van conclusies en aanbevelingen en het aanbieden van het eindrapport aan de gemeenteraad

4. Mogelijkheid tot een tussentijdse wijziging van het onderzoek

De commissie brengt tussentijds verslag uit aan de gemeenteraad over de voortgang. Ingeval de voortgang op enigerlei wijze in het geding is, dan kan de gemeenteraad alsnog besluiten tot een wijziging van het onderzoek.

5. Ondersteuning onderzoekscommissie

De onderzoekscommissie wordt ondersteund door de Griffie. Voor het verrichten van zowel secretariële en logistieke taken als op het gebied van inhoudelijke deskundigheid wordt voor zover de onderzoekscommissie dat nodig acht externe ondersteuning ingehuurd. Daartoe zullen offertes bij verschillende bureaus worden aangevraagd.

6. Beschikbare financiële middelen

Uit het werkbudget van de gemeenteraad en het raadsbudget zal na aftrek van een aantal verplichtingen voor 2007 een bedrag van € 90.000 beschikbaar zijn. Ingeval de beschikbare budgetten niet toereikend zijn dan zal een beroep worden gedaan op het onderzoeksbudget van het College.

7. Communicatie en informatievoorziening tijdens de uitvoering van het onderzoek

De voorzitter van de onderzoekscommissie is woordvoerder namens de commissie. Het College, de gemeenteraad en de media worden regelmatig geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek.

Nijmegen, mei 2007
de fractievoorzitters

De raad van de gemeente Nijmegen, bijeen in zijn vergadering van 23 mei 2007, overwegende dat hij besloten heeft:

1. Een onderzoek in te stellen naar aanleiding van de gang van zaken rond de verkoop van Novio, naar de (on)mogelijkheid van politieke sturing en controle door het gemeentebestuur in zijn rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper bij Novio in de periode 2000-2006.
2. Bij dit onderzoek te betrekken de politieke sturing en controle bij twee andere verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen (bijvoorbeeld DAR en Breed).
 - en met het uitvoeren van dat onderzoek een commissie uit zijn midden te belasten
 - gelet op de artikelen 83/84 en 147 van de Gemeentewet;

besluit:

vast te stellen een verordening omtrent de instelling, samenstelling, taken, bevoegdheden en werkwijze van een commissie van onderzoek, welke verordening luidt als volgt:

VERORDENING ONDERZOEK NOVIO

Artikel 1: De commissie

Er is een commissie van onderzoek, hierna te noemen "de commissie".

Artikel 2: Taak

De commissie heeft tot taak:

1. Een onderzoek in te stellen naar aanleiding van de gang van zaken rond de verkoop van Novio, naar de (on)mogelijkheid van politieke sturing en controle door het gemeentebestuur in zijn rol als toezichthouder, aandeelhouder en verkoper bij Novio in de periode 2000-2006.
2. Bij dit onderzoek te betrekken de politieke sturing en controle bij twee andere verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen (bijvoorbeeld DAR en Breed).
3. Aan de raad te rapporteren daarover en daarbij waar nodig te komen met aanbevelingen ter verbetering hiervan.

Artikel 3: Samenstelling

De commissie bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden door de raad al dan niet uit zijn midden te benoemen.

Artikel 4: Duur en beëindiging lidmaatschap; vervulling tussentijdse vacatures

1. De leden van de commissie worden benoemd voor de duur van het onderzoek en de behandeling van haar aanbevelingen in de raad, dit onverminderd het tweede lid.
2. Het lidmaatschap van de commissie eindigt:
 - a. door ontslag door de raad op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek van het commissielid;
 - b. anderszins door ontslag door de raad in een met redenen omkleed besluit;
 - c. van rechtswege door het vervallen van deze verordening;
 - d. door beëindiging van het lidmaatschap van de raad.
3. De raad voorziet zo spoedig mogelijk in de ontstane vacatures.

Artikel 5: Voorzitter en secretaris

1. De commissie wijst uit haar midden de voorzitter van de commissie en zijn plaatsvervanger aan.
2. De commissie wijst uit haar midden een secretaris aan.
3. Aan de secretaris wordt een medewerker van de griffie toegevoegd voor het verlenen van ondersteuning.
4. De voorzitter en de secretaris tekenen de uitgaande stukken.
5. De commissie kan de voorzitter en de secretaris toestaan de ondertekening op te dragen aan de in het derde lid bedoelde medewerker.

Artikel 6: Bevoegdheden

1. De commissie is bevoegd bij raadscommissies, bij het college, bij medewerkers

van de griffie en bij andere ambtenaren alle stukken op te vragen die zij nodig oordeelt. De gevraagde stukken worden overgelegd, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

2. De commissie is bevoegd leden of gewezen leden van de raad, leden of gewezen leden van het college, medewerkers of gewezen medewerkers van de griffie en andere ambtenaren en gewezen ambtenaren uit te nodigen tot het mondeling verstrekken van inlichtingen.
3. De commissie is bevoegd externe deskundigen uit te nodigen tot het verstrekken van inlichtingen.
4. De commissie is bevoegd onderdelen van het onderzoek op te dragen aan externe adviseurs.
5. De in de vorige leden bedoelde verzoeken, uitnodigingen en opdracht geschieden schriftelijk.

Artikel 7: Plan van aanpak en protocol

1. Het onderzoek bestaat in elk geval uit de elementen: feitenverzameling, vergelijking van de feitelijke gang van zaken met de normen, en aanbevelingen.
2. Zo spoedig mogelijk na haar aantreden stelt de commissie een plan van aanpak voor haar onderzoek op. Dit plan van aanpak bevat in elk geval een aanduiding van de fasen van het onderzoek en de planning daarvan, de vereiste ondersteuning, het benodigde budget en een aanduiding van de onderdelen van het onderzoek die zij wenst uit te besteden. Tegelijk met het plan van aanpak stelt de commissie een protocol vast over het doel en de status van de door haar te houden interviews, gesprekken en hoorzittingen, alsmede over haar werkwijze bij het houden ervan.
3. Zij brengt dit plan van aanpak en dit protocol ter kennis van de raad en het college.

Artikel 8: Verschoningsrecht

1. Het college geeft de commissie alle verlangde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang
2. Niemand is gehouden de commissie te informeren over zaken waaromtrent hem geheimhouding is opgelegd.
3. Degene aan wie gevraagd is de commissie informatie te verschaffen kan de commissie verzoeken vertrouwelijkheid te betrachten.

Artikel 9: Vergaderingen

1. De commissie vergadert zo dikwijls de voorzitter dit nodig oordeelt of ten minste drie leden dit aan de voorzitter vragen.
2. De voorzitter belegt de vergaderingen. Hij draagt er zorg voor dat de oproepingen - spoedeisende gevallen uitgezonderd - ten minste twee dagen voor de vergadering aan de leden worden verzonden.
3. De oproepingen vermelden datum, tijd, plaats en te behandelen onderwerpen onder toezending van alle voor die onderwerpen relevante stukken.

Artikel 10: Openbare en besloten bijeenkomsten en vergaderingen; geheimhouding

1. Werkbijeenkomsten van de commissie of haar leden zijn niet openbaar.
2. Vergaderingen van de commissie waarin aan de orde zijn het vaststellen van openbare besluitenlijsten en verslagen, het vaststellen van het plan van aanpak of van tussentijdse rapportages, zijn openbaar.
3. De deuren worden gesloten als ten minste een vijfde deel van de aanwezige leden of de voorzitter dit nodig oordelen.
4. Indien de deuren worden gesloten verlaten alle aanwezigen behalve de leden en de in artikel 5 derde lid bedoelde medewerker de vergaderruimte. Als de commissie besluit om besloten te vergaderen beslist zij tevens of en zo ja welke andere dan de in de vorige volzin genoemde personen het besloten deel van de vergadering kunnen bijwonen.
5. De commissie kan in een besloten vergadering, op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van aan haar overgelegde stukken geheimhouding opleggen. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen in acht genomen totdat de commissie haar opheft.
6. Op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door de voorzitter van een commissie, het college en de burgemeester, ieder ten aanzien van stukken die zij aan de commissie overleggen. Daarvan

wordt op de stukken melding gemaakt. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat het orgaan dat haar heeft opgelegd dan wel de raad haar opheft.

7. De commissie kan op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opleggen ten aanzien van stukken die zij aan het college, de raad of leden van de raad overlegt. Het bepaalde in de artikelen 25 en 55 van de Gemeentewet is van toepassing.
8. Een stuk waaromtrent geheimhouding is opgelegd wordt niet verspreid, doch ter inzage gelegd bij de griffie.

Artikel 11: Besluitvorming

1. Besluiten van de commissie worden genomen bij meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen. De commissie kan slechts besluiten nemen, wanneer meer dan de helft van het aantal zittende leden aanwezig is. Indien het vereiste aantal leden niet aanwezig is en de termijn van advisering het toelaat, kunnen in een opnieuw bijeen te roepen vergadering besluiten genomen worden, ongeacht het aantal aanwezige leden.
2. Indien bij het nemen van een besluit door geen van de leden stemming wordt verlangd, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen.
3. Bij staken van de stemmen wordt de besluitvorming over het onderwerp uitgesteld tot de eerstvolgende vergadering waarin ten minste de helft van de leden aanwezig is. Staken de stemmen ook in die vergadering dan beslist de stem van de voorzitter. De stem van de voorzitter beslist ook wanneer uitstel van besluitvorming in verband met in acht te nemen termijnen niet mogelijk is.
4. De leden stemmen zonder vooringenomenheid en zonder last of ruggespraak.

Artikel 12: Interviews, gesprekken en hoorzittingen

1. De in artikel 6, tweede lid bedoelde personen kunnen worden uitgenodigd voor een interview, voor een gesprek of voor een openbare hoorzitting.
2. Interviews zijn verkennend en informatief van aard, en kunnen worden gehouden door één lid van de commissie. Deze interviews zijn niet openbaar.
3. Gesprekken zijn gericht op het verdiepen van de kennis van de commissie van feitelijke processen en gegevens, en worden door ten minste drie leden van de commissie gevoerd. Deze gesprekken zijn niet openbaar.
4. De commissie kan besluiten tot een of meer openbare hoorzittingen.

Artikel 13: Besluitenlijsten, verslagen van interviews, gesprekken en hoorzittingen.

1. Van het in de vergaderingen van de commissie behandelde en de genomen besluiten worden door de secretaris beknopte besluitenlijsten opgesteld. Deze zijn in beginsel openbaar.
2. Van gesprekken met uitgenodigde personen en van openbare hoorzittingen worden woordelijke verslagen gemaakt. Betrokkenen worden in de gelegenheid gesteld concept verslagen van commentaar te voorzien.
3. Van vergaderingen met gesloten deuren en van besloten gesprekken met uitgenodigde personen worden afzonderlijke verslagen opgemaakt, die niet openbaar worden gemaakt.
4. Van interviews worden beknopte aantekeningen gemaakt, die niet openbaar worden gemaakt.

Artikel 14: Tussentijdse rapportages

De commissie kan besluiten tussentijds in het openbaar verslag te doen van haar vorderingen en bevindingen.

Artikel 14 A

1. Deze verordening vervalt van rechtswege een jaar na de inwerkingtreding.
2. De raad kan vóór het verstrijken van de in het eerste lid genoemde termijn besluiten de geldigheid van de verordening met ten hoogste een jaar te verlengen. Een besluit tot verlenging wordt openbaar bekend gemaakt.

Artikel 15: Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die waarop zij is openbaar bekend is gemaakt.

Artikel 16: Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening onderzoek Novio.

De voorzitter,

De griffier,

Th.C. de Graaf

M.M.V.Mientjes